

BRONNEN

<http://www.cbip-vet.be/>

Koninklijk Besluit betreffende de voorwaarden voor het gebruik van geneesmiddelen door de dierenartsen en door de verantwoordelijken van de dieren Publicatie: 2016-07-29 Numac : 2016024152

S. Giguère, J. F. Prescott, P. M. Dowling (2013). *Antimicrobial Therapy in Veterinary Medicine*.

S. Giguère, J. F. Prescott, P. M. Dowling (editors). Fifth edition, ISBN: 9780470963029; DoI: 10.1002/9781118675014) 21 juli 2016.

Dr. F. Boyen
Pathologie, Bacteriologie en Pluimveeziekten,
Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Gent,
Salisburylaan 133, B-9820 Merelbeke

 INTERPRETATIE VAN TOTAAL T4-GEHALTE BIJ EEN ACUUT ZIEKE HOND

VRAAG

“Afgelopen jaar werd ik tijdens weekendvervangings tweemaal in spoed geraadpleegd voor een bijna identiek geval waar ik op het eerste zicht weinig info over vond. Dit waren mijn bevindingen: het betrof een vrouwelijke, intacte dobermann van negen jaar en een vrouwelijke, intacte dobermann van acht jaar oud. Beide vertoonden symptomen van hypothyreoïdie waarnaar voorheen geen verder onderzoek werd gedaan. Beide honden werden in spoed binnengebracht met plotse zwakte, onderkoeling, snelle en onregelmatige pols (geen ruis, geen galopritme), suf zijn, snelle ademhaling, bleke mucosae, CVT +/- OK. Op bloedanalyse vertoonden beide honden een onmeetbaar laag totaal T4-gehalte. Voor beide honden had ik een ondersteunende therapie IV opgestart maar geen van beide hebben het gehaald.

Om dit beter te begrijpen, wil ik volgende vragen stellen. Als beide honden symptomen van hypothyreoïdie vertoonden alsook het ziekteverloop aan de hand van het verhaal van de eigenaars in die richting wees en bovendien bij geen van beide honden T4 gemeten werd, welk belang dient hieraan gegeven te worden; en indien hun toestand inderdaad het gevolg was van vergevorderde hypothyreoïdie, die niet onderkend werd, wat is de beste behandeling die kan gegeven worden tijdens de spoedbehandeling?”

ANTWOORD

In uw vraagstelling wordt er vermeld dat beide honden symptomen van hypothyreoïdie vertoonden. Symptomen van hypothyreoïdie kunnen vaag en aspecifiek zijn met een zeer chronisch verloop, waardoor rekening moet gehouden worden met andere mogelijke differentiaaldiagnosen. In een acute of levensbedreigende situatie zal hypothyreoïdie zelden of nooit de enige oorzaak zijn van deze acute presenta-

tie. Daarenboven is een correcte interpretatie van de schildkliertesten in deze acute situatie zeer moeilijk.

Een veel voorkomend probleem bij de interpretatie van het T4-gehalte is inderdaad het voorkomen van “sick euthyroid syndrome”. In deze situatie is er een gedaald T4-gehalte aanwezig omwille van een andere onderliggende aandoening. In dat geval is de interpretatie van het T4-gehalte bij patiënten in een onstabiele toestand, zoals bij de honden in de huidige situatie (een van beide honden vertoonde ook erge azotemie), onbetrouwbaar. Het beste dient er gewacht te worden tot de algemene toestand verbeterd is alvorens het T4-gehalte te laten bepalen.

Een ander belangrijk punt is dat een laag T4-gehalte op zich onvoldoende is om een definitieve diagnose van hypothyreoïdie te stellen. Bij ongeveer 75% van de honden met hypothyreoïdie bevestigt een stijging van TSH de diagnose. Aangewezen onderzoeken in twijfelgevallen zijn een bijkomende bepaling van vrij T4 (na evenwichtsdialyse), scintigrafie of de TSH-stimulatietest.

De inspanningsklachten en/of lethargie die bij beide patiënten geobserveerd werden, zouden, gezien het signalement, i. e. dobermann, middelbare leeftijd, ook gerelateerd kunnen geweest zijn aan dilatorische cardiomyopathie (DCM). Deze aandoening kan immers ook acute klachten van decompensatie geven, die vrij gelijkend kunnen zijn op de beschreven symptomen (cardiogene shock, aanwezigheid aritmie) en kent vaak een slechte prognose. De afwezigheid van een bijgeruis sluit dilatorische cardiomyopathie niet uit. Een mogelijk verband tussen schildklierhormonen en cardiomyopathie werd reeds aangetoond (Phillips en Harkin, 2003). De rol van hypothyreoïdie in het ontstaan van of de progressie van DCM kon echter niet bevestigd worden in een recente prospectieve studie bij 175 dobermannpinchers met hypothyreoïdie en/of DCM (Beier et al., 2015).

Een extreem zeldzame complicatie van hypothyreoïdie is myxoedeemcoma. Deze aandoening werd eerder beschreven bij honden met hypothyreoïdie (al dan niet behandeld) en kan getriggerd worden door een andere ziekte (infectie, neoplasie, inflammatie). De complicatie wordt gekenmerkt door acute klach-

ten van mentale depressie, zwakte, bradycardie, hypothermie met afwezigheid van pilo-erectiereflex en niet-indrukbaar oedeem in het aangezicht. Deze complicatie kent tevens een slechte prognose en vereist een parenterale supplementatie van schildklierhormonen naast een ondersteunende behandeling (passieve opwarming, vloeistoftherapie, eventueel mechanische ventilatie).

Ter besluit willen we benadrukken dat hypothyreoïdie bijna altijd een chronische ziekte is die zelden levensbedreigend of acuut is (tenzij myxoedeemcoma ontstaat). Gezien de onstabiele toestand waarin beide honden op het moment van de consultatie verkeerden en het signalement, dienen andere onderliggende ziekten overwogen te worden. Tot slot is de interpretatie van het T4-gehalte bij patiënten in een dergelijke onstabiele toestand zeer moeilijk.

REFERENTIES

Beier P., Reese S., Holler P.J., Simak J., Tater G., Wess G. (2015). The role of hypothyroidism in the etiology and progression of dilated cardiomyopathy in Dobermann Pinschers. *Journal of Veterinary Internal Medicine* 29, 141-149.

Philips D.E., Harkin K.R. (2003). Hypothyroidism and myocardial failure in two Great Danes. *Journal of the American Animal Hospital Association* 39, 133-137.

Drs. S. Marynissen, specialist interne geneeskunde
Dr. P. Smets, specialist cardiologie
Prof. dr. S. Daminet, specialist interne geneeskunde
Vakgroep Kleine Huisdieren,
Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Gent,
Salisburylaan 133, B-9820 Merelbeke